

հանդիսությունը բացվեց Վազգեն Սրբազանի օրհնության խոսքով: Այնուհետև Թբիլիսիի թիվ 104 դպրոցի «Փոքրիկ հայեր» համույթի կատարմամբ հնչեց «Ամեն հայի սրտից բխած» Հայրապետական մաղթանքը, որի ժամանակ լեփ-լեցուն դահլիճը ծափողջույններով ու հոտնկայա անվանակոչության տոնի առիթով իր որդիական սերն արտահայտեց առ Ամենայն Հայոց Հայրապետը:

Ուրախությամբ պիտի փաստենք, որ Վիրահայոց Եկեղեցին այսօր հավաքողն է դառնում այն բերքառատ հունձքի, որի բարի հունդերը այս վերջին տարիների ընթացքում փորձում էր սերմանել վիրահայ երիտասարդների մեջ: Այսօր, Եկեղեցու շուրջ համախմբված, նրանք իրենք են նախաձեռնողը դառնում եկեղեցական օրացույցի տոները առավել խանդավառելու, այն ժողովրդական տոնախմբության ու ազգային դարձնելու վեհ գործի: Ճիշտ այդպես, փետրվարի 3-ին Վրաստանի հայերի «Նոր Մերունդ» (համախագահ՝ Միքայել Ավագյան) կազմակերպության ջանքերով և առաջնորդ Հոր օրհնությամբ, Թբիլիսիի պետական կոնսերվատորիայի փոքր դահլիճում կազմակերպվել էր արցախցի երգիչ Մարիբեկ Մարգսյանի մենահամերգը՝ նվիրված Սուրբ Մարգսի տոնին, որը ջերմությամբ ընդունվեց թե՛ հայ և թե՛ վրաց արվեստասերների կողմից:

ՄԱՆՐԱՆԿԱՐԻՉ ՄԵՐՈՒԺԱՆ ՇԱՀՈՒՄՅԱՆԻ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԸ ԹԲԻԼԻՍԻՈՒՄ

Փետրվարի 22-ին Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու Վիրահայոց թեմի Առաջնորդարանին կից Մշակույթի հարցերով հանձնախմբի նախաձեռնությամբ և ՀՀ դեսպանատան աջակցությամբ, Վրաստանի մշակութային փոխհարաբերությունների կենտրոն «Կովկասյան տանը» բացվեց անվանի մանրանկարիչ Մերուժան Շահումյանի «Ավետարանական մանրանկարներ» խորագիրը կրող անհատական ցուցահանդեսը:

Մերուժան Շահումյանը ծնվել է 1951 թվականին Թբիլիսիում: 1980 թվականին ավարտել է Թբիլիսիի Գեղարվեստից ակադեմիան: 1982 թվականից նրա կտավները ցուցադրվել են տարբեր գեղարվեստական ցուցահանդեսներում: Արվեստի իր ասպարեզում, թերևս միակը վիրահայ իրականության մեջ, նրա գործերը առաջին անգամ էին ցուցադրվում ծննդավայրում, թեև արդեն անհատական ցուցահանդեսներով հանդես էր եկել Մոնրեալ և Տորոնտո քաղաքներում, իսկ 2006-ին՝ Ջավախքում: Մերուժան Շահումյանի հեղինակությամբ առանձին աշխատանքներ ամփոփված են ԱՄՆ-ի, Կանադայի, Ֆրանսիայի, Գերմանիայի, Հայաստանի և Վրաստանի տարբեր անհատական հավաքածուներում:

«Կովկասյան տանը» բացված ցուցահանդեսին ներկայացված էին նախշած քարեր և ափսեներ, մանրանկարներ՝ ստվարաթղթին, այդ թվում՝ «Խորհրդավոր ընթրիք», «Սուրբ Մաշտոց», «Սուրբ Ծնունդ», «Փախուստ դեպի Եգիպտոս», «Սուրբ Գևորգ», «Ավետում», «Արցախի պահապան Մայր Աստվածածին», «Նարեկացի», «Շուշանիկ», «Սուրբ բժշկություն», «Դժոխքի ավերում» և շուրջ 50 այլ աշխատանք-

ներ: Բացառիկ ու հետաքրքիր էին նաև նախշագարդ ու լաքապատ ձվաձև փայտերը: Երեկոյին, որ սովորականից ավելի բազմամարդ էր, ելույթ ունեցան Վիրահայոց թեմի առաջնորդ Ս. Վազգեն եպիսկոպոս Միրզախանյանը, Վրաստանում ՀՀ արտակարգ և լիազոր դեսպան Հրաչ Միլվանյանը, «Կովկասյան տան» տնօրեն Նաիրա Գելաշվիլին, Վրաստանի հայերի միության փոխնախագահ, Վրաստանի խորհրդարանի պատգամավոր Վան Բայբուրթյանը, վիրահայ բանաստեղծ-թարգմանիչ Գիվի Շահնագարը, Վրաստանում Ռուսաստանի Դաշնության դեսպանի խորհրդական Նիկոլայ Կորչմարը և այլք: Բանախոսները կարևորեցին նման աշխատանքները, քանի որ ինքնադրոշմ ու շեշտված անհատականությամբ մոտեցող արվեստագետի հզոր հավատքից ու գորեղ աղոթքից ծնված ճշմարիտ արվեստում գտնում ես սփոփանք, մխիթարություն, բյուրեղանում ես... Իսկ դա հաճախ խորտակում է ամեն մի թշնամություն, չարիք...

Նշենք, որ աստվածահաճո այս նախաձեռնությունը թվով երրորդն է (նախորդ երկու միջոցառումներին ցուցադրվել էին վիրահայ լուսանկարիչների և Ռոբերտ Ներսեսովի գեղարվեստից ստուդիայի սաների ստեղծագործությունները) արգասաբեր այն համագործակցության, որը ձևավորվել է Կովկասյան տան ու Վիրահայոց թեմի միջև:

ՄԻՋԻՆՔԻ ՏՈՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎԻՐԱՀԱՅՈՑ ԹԵՄՈՒՄ

Մարտի 14-ին առանձնապես բազմամարդ էր Վիրահայոց թեմի Թբիլիսիի առաջնորդանիստ Սուրբ Գևորգ եկեղեցին, ուր աննախադեպ հանդիսավորությամբ ու խանդավառությամբ նշվում էր Միջինքը:

Երեկոյան կատարվեցին «Խաղաղական» և «Հանգստյան» ժամերգությունները, որոնց ընթացքում թեմի առաջնորդ Ս. Վազգեն եպիսկոպոս Միրզախանյանն իր օրհնությունը բերեց հավատացյալներին և ներկայացրեց օրվա արարողությունների ու Միջինքի խորհրդի բացատրությունը: Հավարտ ժամերգությունների կատարվեց, թեմի առաջնորդարանի Մշակույթի բաժնի նախաձեռնությամբ պատրաստված, Միջինքի գաթաների օրհնությունն ու բաշխումը հավատացյալներին: Ժողովրդական ընդունված սովորույթի համաձայն, գաթաներում տեղադրվել էին երջանկաբերության խորհուրդն արտահայտող արծաթյա փոքրիկ զարդեր, որոնց վրա թբիլիսցի ճանաչված լուսանկարիչ և քանդակագործ Սարգիս Դարչինյանի կողմից փորագրվել էին «Միջինք» և «Վիրահայոց թեմ-2007» բառերը:

Առաջնորդարանի հոգաձությամբ, Միջինքի ուրախ երեկոն իր շարունակությունը գտավ Գարրի և Ժաննա Դավթյանների տիկնիկային թատրոնում: Թբիլիսիի Հավլաբար թաղամասում գտնվող թանգարանատիպ այս տունն ու խամաճիկների միջոցով բարին սերմանող հայկական այս հյուրընկալ ընտանիքը մեծ համբավ ունի ոչ միայն հայ, այլև վրաց հասարակայնության շրջանում: Այս անգամ էլ, հաստատված ավանդույթի համաձայն, խամաճիկներն իրենց ուրախ ու իքնատիպ ներ-